

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 27. januar 2012

Sag 169/2011

(1. afdeling)

Rigsadvokaten

mod

T

(advokat Wilhelm Malling, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i X-købing den 28. december 2009 og af Grønlands Landsret den 13. januar 2011.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Børge Dahl, Per Walsøe, Poul Søgaard, Jens Peter Christensen og Lars Hjortnæs.

Påstande

Tiltalte, T, har for Højesteret nedlagt påstand om formildelse, subsidiært stadfæstelse. Endvidere har han påstået frifindelse for konfiskation af 421.500 kr.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse.

Anbringender

T har navnlig anført, at hvis forholdet indebærer en overtrædelse af kriminalloven, er det med rette henført under kriminallovens § 73 (nu § 103) om ulovlig omgang med hittegoods. Hvis Højesteret finder, at forholdet i stedet skal henføres under kriminallovens § 74 (nu § 104) om bedrageri, skal sagen hjemvises til fornyet behandling ved kredsretten, idet han i så fald ikke har haft fyldestgørende adgang til forsvar.

Den idømte foranstaltning står i åbenbart misforhold til brøden. Forløbet, hvor han bl.a. rettede flere forespørgsler til x-bank, bestyrkede ham i, at pengene tilhørte ham. Desuden er hans lave uddannelsesniveau, hans ringe dansk kundskaber og hans medicin- og alkoholmisbrug formildende omstændigheder, idet disse forhold hæmmede hans forståelse af spørgsmålet om

ejendomsret til indeståendet på kontoen i x-bank. Hele sagen har været meget belastende for ham. Der bør derfor ikke fastsættes nogen foranstaltning.

Der er ikke belæg for at fastsætte vilkår om, at han skal undergive sig psykiatrisk behandling efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse.

Betingelserne for konfiskation er ikke opfyldt, idet han ikke længere er i besiddelse af det pågældende beløb, og der er derfor ikke noget at konfiskere. Konfiskation vil for ham reelt svare til en bøde på 421.500 kr., hvilket er ude af proportion.

Anklagemyndigheden har navnlig anført, at forholdet med rette er henført under kriminallovens § 73 (nu § 103) om ulovlig omgang med hittegods, til dels som forsøg herpå. Midlerne på boligkreditkontoen kom på helt tilfældig måde i Ts varetægt, da han ved en fejl blev registreret af x-bank som kontohaver.

Forholdet bør sidestilles med tilfælde, hvor et beløb fejlagtigt indsættes på en konto, hvorefter kontohaveren bruger midlerne. Sådanne tilfælde er i retspraksis blevet henført under den danske straffelovs § 277 som ulovlig omgang med hittegods, jf. Højesterets dom i UfR 1993.903.

Subsidiært skal forholdet henføres under kriminallovens § 74, stk. 1 (nu § 104, stk. 1), om bedrageri. T udnyttede således svigagtigt x-banks vildfarelse om, at han var rette kontohaver, til at få banken til at overføre penge til hans konto i y-banken.

Betingelserne for konfiskation af 421.500 kr. er opfyldt, idet dette beløb udgør nettoudbyttet fra forbrydelsen, jf. kriminallovens § 166, stk. 1. Det er uden betydning, at T har brugt alle pengene.

Supplerende sagsfremstilling

Efter at sagen var blevet indbragt for Højesteret, blev Ts afsoning sat i bero, indtil Højesterets dom foreligger. Kriminalforsorgen i Qaqortoq har i redegørelse af 14. juni 2011 oplyst, at T har udført 63 af de 100 timers samfundstjeneste, som han blev idømt ved Grønlands Landsrets dom.

T er ved Retten i X-købings dom af 10. maj 2011 fundet skyldig i underslæb begået i 2007, jf. kriminallovens § 106, stk. 1, nr. 1, men ikke idømt en foranstaltning.

Højesterets begrundelse og resultat

For Højesteret angår sagen i første række forståelsen af bestemmelsen i den grønlandske kriminallov om ulovlig omgang med hittegods (nu § 103, tidligere § 73). Konkret er spørgsmålet, om det faktiske forhold, som T er fundet skyldig i at have begået, kan anses for ulovlig omgang med hittegods. T blev ved en fejl begået af x-bank registreret som ejer af og dispositionsberettiget over en konto med et indestående på 1.335.370,02 kr. under omstændigheder, som gjorde, at han måtte indse, at han ikke var ejer af og ikke havde ret til at disponere over kontoen; han havde ikke en begrundet tro på, at indeståendet på kontoen var en lotterigevinst.

Kernen i ulovlig omgang med hittegods er, at en person finder en herreløs ting eller tilfældigt kommer i besiddelse af en ting og falder for fristelsen til at tilegne sig den som sin egen, og Højesteret tiltræder, at T ved det beskrevne forhold er fundet skyldig i ulovlig omgang med hittegods i overensstemmelse med den rejste tiltale.

T er ved Grønlands Landsret for det begåede forhold blevet idømt 100 timers samfundstjeneste med vilkår om psykiatrisk behandling og alkoholbehandling efter Kriminalforsorgens bestemmelse. Der er ikke for Højesteret fremkommet noget, der giver grundlag for at ændre denne foranstaltning og de fastsatte vilkår.

Der er endvidere truffet bestemmelse om konfiskation af 421.500 kr. svarende til Ts nettoudbytte af forholdet. Der er i den grønlandske kriminallov § 166 hjemmel til at træffe bestemmelse om konfiskation af et beløb svarende til udbyttet ved en forbrydelse. Højesteret tiltræder bestemmelsen om konfiskation.

Højesteret stadfæster herefter Grønlands Landsrets dom.

Thi kendes for ret:

Grønlands Landsrets dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.